

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Etenduskunstide õppekava

Ria Ranniku

**TARTU LINNA HUVIHARIDUSE TOETUSSÜSTEEMI MÕJU TANTSUKOOLIDE
TEGEVUSELE JA JÄTKUSUUTLIKKUSELE**

Lõputöö

Juhendaja: Anu Sööt, Phd

Viljandi 2025

Resümees

Tartu linna huvihariduse toetussüsteemi mõju tantsukoolide tegevusele ja jätkusuutlikkusele

Käesolevas lõputöös uuriti, millist rolli mängib tantsukoolide ja tantsuhuvihariduse toimimises omavalitsuste toetus. Täpsemalt keskendus töö Tartu linnale ja seal tantsuga tegelevatele erahuvialakoolidele. Uuringu eesmärk oli välja selgitada, kuidas mõjutavad rahalised toetused tantsukoolide jätkusuutlikkust ning millised on süsteemi kitsaskohad. Töö teoreetiline osa selgitas huvihariduse rahastamise põhimõtteid riiklikul ja kohaliku omavalitsuse tasandil. Empiirilise osa aluseks oli kvalitatiivne uurimus, mille käigus vastasid uuringu raames koostatud küsimustikule neli Tartu tantsukoolide juhti. Uuringust ilmnis, et omavalitsuse toetus on tantsukoolide toimimisel oluline komponent, kuid toodi ka välja mitmeid arengusuundi toetussüsteemi parandamiseks.

Võtmesõnad: huviharidus, tantsuhuviharidus, erahuvialakoolid, tantsukoolid, toetussüsteem

Abstract

The Impact of Tartu's Extracurricular Education Support System on the Operations and Sustainability of Dance Schools

This thesis explores the role of municipal support in the functioning of dance schools and dance education. More specifically, it focuses on private extracurricular education schools engaged in dance education within the Tartu region. The aim of the study was to determine how financial support affects the sustainability of dance schools and to identify the main shortcomings of the current system. The theoretical part of the thesis explains the principles of extracurricular education funding at both the national and local government levels. The empirical part is based on a qualitative study in which four dance school leaders from Tartu responded to a questionnaire prepared for this research. The results indicate that municipal support is a vital component for the functioning of dance schools, though several areas for improvement in the support system were also identified.

Keywords: extracurricular education, dance education, private extracurricular schools, dance schools, support system

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Huvihariduse rahastamine Eestis.....	6
2. Tartu linna toetused huviharidusele.....	9
3. Metoodika.....	11
4. Tulemused ja analüüs.....	12
4.1 Tantsukoolide rahastus.....	12
4.2 Toetuste positiivsed mõjud.....	13
4.3 Rahastuse väljakutsed.....	13
4.4 Arengusuunad.....	14
5. Järeldused.....	16
5.1 Toetuste mõju.....	16
5.2 Kitsaskohad.....	16
5.3 Ettepanekud toetusüsteemi parandamiseks.....	17
Kokkuvõte.....	18
Kasutatud kirjandus.....	20
Lisa 1. Küsimustik.....	22
Lisa 2. Portfoolio.....	23

Sissejuhatus

Tantsuhuviharidus on laste ja noorte seas aina rohkem levinud ja populaarsust koguv huvihariduse valdkond. Tantsuhuviharidus pakub mitmekülgset arengut nii füüsilisel, sotsiaalsel kui vaimsel tasandil. Eestis tegutsevad tantsukoolid nii eraettevõtetenäo kui ka munitsipaalvormis. Erahuvialakoolidena tegutsevate tantsukoolide tegevust ja jätkusuutlikkust aitavad sageli toetada kohalikud omavalitsused.

Käesolev lõputöö keskendub Tartu linnas tantsuga tegelevatele erahuvialakoolidele ning uurib, kuidas omavalitsuslikud toetused nende koolide tegevust mõjutavad. Uurimispiirkond on töö kontekstis Tartu linn, kuna töö autor on isiklikult seotud Tartu linna ja Tartumaaga ning tunneb huvi Lõuna-Eesti kultuurielu ja noorte huvihariduse arengu vastu. Tartu linnas tegutseb mitmeid erineva suuruse ja iseloomuga tantsukoole, mis aitavad teemat laiemalt mõista. Teema käsitlemine on eriti aktuaalne, kuna hetkel on käimas Tartu linna 2035. aasta arengukava alusel koostatav kultuuristrateegia, mille raames saavad ka linnaelanikud kaasa rääkida ning mõjutada tulevasi prioriteete, sealhulgas huvihariduse ja noortevaldkonna arendamist.

Riikliku toetuse vähenemise taustal muutub üha olulisemaks mõista kohalike omavalitsuste toetuste jagamise valikuid ja kriteeriume. Käesoleva lõputöö eesmärk on analüüsida Tartu linna toetuste mõju tantsukoolide tegevusele, arenguvõimekusele ning jätkusuutlikkusele.

Tantsukoolid on osa laiemast huvihariduse süsteemist, mistõttu käsitletakse neid toetuste jagamisel üldiste põhimõtete alusel, arvestamata valdkonnapõhiseid eripärasid. Käesoleva lõputöö uurimisprobleem seisneb vajaduses mõista tantsukoolide tegevuse ja rahastamisvajaduse spetsiifikat huviharidusmaastikul ning läbi selle leida võimalikke arengusuundi omavalitsuste toetuste jagamise süsteemides, mis tagaksid tantsuhuvihariduse jätkusuutlikkuse ja arengu. Uurimisprobleemist ja töö eesmärgist lähtuvalt püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Millist kasutust leiavad Tartu linna rahalised toetused tantsukoolide tegevuses?
2. Milline on Tartu linna rahaliste toetuste mõju tantsukoolide jätkusuutlikkusele ja arenguvõimekusele?
3. Millised on peamised arengusuunad rahaliste toetuste jagamisel tantsukoolidele?

Uurimisküsimustele vastamiseks kasutatakse töös kvalitatiivset uurimismeetodit. Uuringu raames loodi küsimustik, millele vastasid valitud Tartu tantsukoolide juhid. Analüüsi

keskmes on Tartu linna toetuste kasutamise praktikad, tantsukooli juhtide tajutav mõju tantsukoolide toimimisele ning võimalused toetuste süsteemi arendamiseks ja täiustamiseks.

Lõputöö jaguneb viieks peatükiks. Esimeses peatükis antakse ülevaade huvihariduse rahastamisest Eestis laiemalt ning teises peatükis käsitletakse täpsemalt Tartu linna toetusmeetmete omapära. Kolmandas peatükis kirjeldatakse kasutatud uurimismetoodikat ja valimit. Neljandas peatükis esitatakse ja analüüsitakse küsimustiku tulemusi. Viendas peatükis tuuakse välja järeldused ning esitatakse ettepanekud toetussüsteemi arengu suunamiseks.

1. Huvihariduse rahastamine Eestis

Käesolevas lõputöös keskendutakse erahuvialakoolidena tegutsevate tantsukoolide omavalitsuste rahalistele toetustele. Erahuvialakoolide peamine sissetulek koosneb enamasti õppemaksust, mille suuruse määrab kool ise. Lisaks õppemaksule on erahuvikoolidel võimalik taotleda rahalist toetust kohalikult omavalitsuselt. Kuna tantsukoolid kuuluvad huviharidusasutuste hulka, jagavad omavalitsused tantsukoolidele toetusi samadel alustel nagu teistele huviharidusasutustele. Seetõttu käsitletakse käesolevas peatükis rahaliste toetuste teemat laiemalt huvihariduse kontekstis.

Tabel 1. Huvihariduse numbrid

Näitaja	2023	2017
Riiklik toetussumma (€)	10 250 000 €	19 950 000 €
Tartu maakonnale eraldatud summa (€)	1 110 221 €	2 330 033€
Huviharidusasutuste arv (tk)	840	621
5–19-aastaseid õpilasi kokku (tk)	134 251	97 999
5–19-aastaseid õpilasi spordivaldkonnas (tk)	60 563	50 713
5–19-aastaseid õpilasi muusika- ja kunstivaldkonnas (tk)	33 620	26 811

Haridus- ja Noorteameti (Harno, *s.a.*) andmetel eraldati 2023. aastal riigieelarvest huvihariduse ja huvitegevuse toetuseks kokku 10 250 000 eurot, millest näiteks Tartu maakond sai 1 110 221 eurot. 2023. aastal tegutses Eestis 840 huviharidusasutust (Haridussilm, 2025) ning neis õppis 5-19-aastaseid õpilasi kokku 134 251 (Statistikaamet, *s.a.*). 5-19-aastaste õpilaste seas olid populaarseimad huvihariduse valdkonnad sport (60 563 õpilast) ning muusika- ja kunstivaldkond (33 620 õpilast). Huvihariduse valdkonnad on veel

loodus, tehnika ja üldkultuur. (Statistikaamet, *s.a.*) Võrdluseks võib tuua aasta 2017, mil toetuste kogusumma ulatus 19 950 000 euroni (Harno, *s.a.*) ning huvikoole oli siis kokku 621 (Haridussilm, 2025), milles 5-19-aastaseid õpilasi oli 97 999 (Statistikaamet, *s.a.*). Muusika- ja kunstivaldkonnas, mille alla saab kuuluda ka tants¹, oli 2017 aastal õpilasi 26 811 (Statistikaamet, *s.a.*). (Tabel 1)

Seega on huvihariduse riiklik toetussumma viimastel aastatel oluliselt vähenenud, kuid vaatamata sellele näeme, et huviharidusasutuste ning huvihariduses osalevate noorte arv on kasvanud.

Huvihariduse rahastamist reguleerib Eestis noorsootöö seadus. Seaduse järgi eraldatakse kohalikele omavalitsustele riigieelarvest rahalisi toetusi. Toetuste jagamise eesmärk on 7-19-aastaste noorte süsteemset ja juhendatud huviharidust ning huvitegevust subsideerida. Samuti soovitakse majandusliku toetusega parandada üle-eestiliselt huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust. Rahastuse saamiseks koostab iga omavalitsus oma vajadustele vastavalt huvihariduse ja huvitegevuse kava, kus antakse ülevaade hetkeolukorrast ja pakutakse kitsaskohtadele lahendusi. (Noorsootöö seadus, 2020, § 15)

Riigilt omavalitsustele eraldatud huvihariduse toetuste suurus sõltub erinevatest aspektidest. Suurim faktor toetuse suuruse määramisel on omavalitsuses elavate 7–19-aastaste noorte hulk. Selle hulga sees mõjutavad toetusi omakorda veel erivajadustega noorte ja toimetulekuraskustes perede hulk. Samuti arvestatakse omavalitsusüksuse üldist finantsvõimekust ja kohaliku huvihariduse kättesaadavust. (Harno, 2024)

Huvikoolidele toetuste jagamise kriteeriumid määrab iga omavalitsus ise ning selle tõttu võivad need piirkonniti erineda. Haridus- ja Noorteamet tellis 2023. aastal Sotsiaalteaduslike Uuringute Keskuselt uuringu „Kohaliku tasandi noortevaldkonna rahastusotsused“ (Harno, 2023), mille üheks eesmärgiks oli uurida, kuidas ja milliste meetmete läbi omavalitsused huviharidusasutustele toetusi jagavad. Samuti hinnati riikliku huvihariduse ja -tegevuse toetuse mõju kohaliku tasandi huviharidusele. Uuringus osales 70 omavalitsust. Uuringust selgus, et valdavalt tehakse rahastusotsused noorte vajadustest ja huvidest lähtuvalt, kuid erinevused ilmnisid toetuste rakendamise viisides – osa omavalitsusi suunas toetused otse noortele ja nende peredele, teised aga teenusepakkujatele. Märgiti ka, et riiklikul huvihariduse ja huvitegevuse toetamisel on eriliselt positiivne mõju just väiksema

---

¹ Uurides Statistikaametilt (2025), kas tants liigitub spordi või muusika- ja kunsti valdkonna alla, leiti, et valdkonna määratleb iga tantsukool ise. Seetõttu ei saa täielikult väita, millise valdkonna statistika alla tants kuulub.

rahvaarvuga ja hajaasustusega piirkondades. Neis omavalitsustes on toetus aidanud huviharidust mitmekesisemaks ja kättesaadavamaks muuta. Toodi ka esile, et toetuste süsteemne taotlemine ja aruandlus on suurendanud kohalike omavalitsuste tähelepanu noortevaldkonna kitsaskohtadele ning tõstnud noorte kaasamise osakaalu otsustusprotsessides.

2. Tartu linna toetused huviharidusele

Käesolev töö keskendub täpsemalt Tartu linna omavalitsuse toetuste mõjudele Tartu tantsukoolidele nende juhtide vaatepunktist. 2024. aasta seisuga oli Tartus kokku 88 huvikooli (neist 84 on erahuvialakoolid) ning huvikoolides oli kokku 13 894 õpilast, kellest 10 595 noort olid vanuses 7-19 eluaastat (Tartu linn, huvihariduse ja huvitegevuse kava, 2024, lk 5).

Tartu linn pakub oma haldusterritooriumil tegutsevatele huviharidusasutustele (sh tantsukoolidele) tegevustoetust, arengutoetust ja huvihariduse preemiat. Toetuste eesmärk on tagada 7-19-aastastele noortele kvaliteetne ja kättesaadav huviharidus. (Tartu linn, 2025)

Huvihariduse tegevustoetust saab taotleda juriidiline isik, kes pakub Tartu linnas süstemaatilist ja juhendatud huviharidust. Toetus määratakse konkreetse õppeaasta kohta augustikuus ning selle suurus sõltub otseselt asutuses õppivate Tartu linna sissekirjutatud 7-19-aastaste noorte arvust. Tegevustoetuse määr on 114 eurot ühe noore kohta aastas (Tartu linn, 2025) ning 2024. aastal toetas Tartu linn tegevustoetuse kaudu 20 tantsukooli ja -stuudiot (Tartu linnavalitsus, 2024).

Tegevustoetuse saamiseks peab huviharidusasutus täitma mitut tingimust. Asutuses peab õppima vähemalt viis õpilast (v.a. erivajadustega harrastajatega tegelevad asutused) ning õppetöö peab toimuma vähemalt üheksal kuul kalendriaastas, sh peavad toimuma tunnid minimaalselt 90 minutit nädalas või muul viisil jaotatult kokku vähemalt 360 minutit kuus. Kui üle poolte õpilastest on nooremad kui kümneaastased, on minimaalne õppetöö maht 45 minutit nädalas või 180 minutit kuus. (Huvihariduse toetused, 2024, § 7)

Lisaks tuleb tegevustoetuse saamiseks tagada, et igas huviringis või õpperühmas töötaks vähemalt üks kvalifitseeritud juhendaja. Kvalifikatsiooninõude täitmiseks arvestatakse erialast kutset, pädevustunnistust, kõrgharidust või läbitud koolitust vastavas valdkonnas. (*ibid.*)

Teine oluline toetuse liik on arengutoetus, mille suurus võib Tartu linnas ulatuda 1000-10 000 euroni (*id.*, § 19). Arengutoetust saab taotleda näiteks asutuse töötajate koolituseks, õppe- või arendusreisideks, arengudokumentide koostamiseks, ekspertteenuste tellimiseks, vajaliku inventari või seadmete ostmiseks ning nendega seotud koolitustegevuste elluviimiseks (*id.*, § 23). 2024. aastal said Tartus arengutoetust neli tantsukooli. Toetust kasutati näiteks arengukava väljatöötamiseks, uue inventari ja tehnika soetamiseks ning kogukondlike ühistevõrgude korraldamiseks (Tartu linnavalitsus, 2024).

Lisaks tegevus- ja arengutoetusele on võimalik saada Tartu linnalt huvihariduse preemiat, mille said 2024. aastal viis tantsukooli (Tartu linnavalitsus, 2024). Huvihariduse preemiat annab Tartu linn välja silmapaistva panuse eest oma tegevusvaldkonda, näiteks auhinnalise koha saavutamise eest riiklikul või rahvusvahelisel kõrge tasemega konkursil, festivalil või muul võistlusel (Huvihariduse toetused, 2024, § 31).

Tartu linna huvihariduse toetuste süsteem loob selged ja struktureeritud võimalused tantsukoolide tegevuse jätkusuutlikkuse tagamiseks ning arenguks. Samas eeldab toetuste saamine erinevate nõuete täitmist, mis võivad mõjutada tantsukoolide igapäevast toimimist ja valikuid kooli strateegilisel juhtimisel. Seepärast on oluline mõista, kuidas erinevad tantsukoolid neid toetusi kasutavad ning millised on toetusüsteemi tugevused ja kitsaskohad.

3. Metoodika

Käesoleva lõputöö eesmärk on mõista, kuidas Tartu linnas tegutsevad eratantsukoolid rakendavad omavalitsuslikke toetusi ning analüüsida rahaliste toetuste mõju tantsukoolide tegevusele, arenguvõimekusele ning jätkusuutlikkusele. Uuringu läbiviimiseks valiti kvalitatiivne uurimismeetod ning koostati 12 küsimusega küsimustik (lisa 1). Küsimustik sisaldas nii avatud kui ka valikvastustega küsimusi. Esimeses osas koguti tantsukoolide kohta üldist taustainfot. Teises osas uuriti, millised on tantsukoolide rahastusallikad, milline on omavalitsuste toetuste osakaal kooli eelarvest ning millist kasutust toetused leiavad. Kolmandas plokkis käsitleti Tartu linna toetuste mõju tantsukooli tegevusele ja jätkusuutlikkusele ning toetussüsteemi kitsaskohti ja arenguruumi. Kogutud andmeid analüüsiti käesoleva lõputöö raames konfidentsiaalselt, keskendudes korduvatele teemadele, hinnangutele ja seostele vastajate kogemustes.

Uuringu sihtrühmaks olid Tartu linnas tegutsevate eratantsukoolide juhid, kellel on ülevaade kooli rahastusest ja kohaliku omavalitsuse toetuste tingimustest. Küsimustik saadeti erinevatele tantsukoolidele, kes on saanud Tartu linnalt viimastel aastatel toetusi. Lõplikuks valimiks kujunesid neli Tartu tantsukooli, millest kaks on väiksemad tantsukoolid ja kaks suuremad. Õpilaste arv varieerub 25 õpilasest 500 õpilaseni ning õpetajate arv kahest õpetajast 20 õpetajani. Kuna erahuvialakoolide sissetulek sõltub otseselt õpilaste arvust, võimaldas see valim teha võrdlevat analüüsi ja järeldusi.

Töö üheks piiranguks jäi väike valim, kuna ajalise piiratuse tõttu ei jõutud rohkem tantsukoolide vastuseid koguda. Seega ei saa töö tulemusi üldistada kõikidele Tartu tantsukoolidele, kuid võimaldab siiski analüüsida olulisi probleeme ja tähelepanekuid, mis võivad peegeldada ka üldisemaid suundumusi ja arenguid.

4. Tulemused ja analüüs

Tantsuhuviharidus on osa laiemast huvihariduse süsteemist, mille eesmärk on toetada noorte mitmekesist arengut läbi liikumise, loovuse ja eneseväljenduse. Tants ühendab endas kehalise treeningu ja kunstilise eneseväljenduse elemendid, olles seeläbi ühtaegu nii füüsiline kui ka loominguline tegevus.

Huviharidusstandardi (2007, § 2) järgi on huvihariduse eesmärk anda võimalused noore mitmekülgseks arenguks ning toetada tema kujunemist hästi toimetulevaks ühiskonnaliikmeks. Eesti Tantsuhuvihariduse Liit (2021) on sõnastanud tantsuhuvihariduse eesmärgina liikumisharjumuse tekitamist ja tantsurõõmu pakkumist toetava, süsteemse ja juhendatud tantsuõppe abil. Seega omandavad õpilased tantsu kaudu lisaks tantsutehnilistele oskustele ja esinemiskogemusele ka sotsiaalseid, emotsionaalseid ja kehalisi oskusi, mis toetavad nende üldist toimetulekut ja heaolu.

Paljud tantsukoolid Eestis tegutsevad erahuvialakoolidena ning nende peamine sissetulekuallikas on õppemaksud, mis muudab koolid majanduslikult haavatavamaks. Eraettevõtetena tegutsevate tantsukoolide sissetulek sõltub otseselt õpilaste arvust, perede rahalistest võimalustest ja toetuste olemasolust, mistõttu on omavalitsuste toetustel tantsukoolide toimimisel oluline roll. Seetõttu on oluline uurida, millist mõju avaldavad toetused koolide jätkusuutlikkusele ning kuidas erinevad koolid neid toetusi rakendavad.

4.1 Tantsukoolide rahastus

Küsimustikule vastanud nelja Tartu tantsukooli rahastus põhineb valdavalt õppemaksul ja Tartu linna toetustel. Tartu linna toetus moodustab vastanud tantsukoolide eelarvest üldjuhul 10–25%. Kõik vastanud koolid on viimase kolme aasta jooksul saanud Tartu linnalt tegevustoetust, kolm tantsukooli on saanud lisaks ka arengutoetust ning kaks kooli huvihariduse preemiat. Lisaks mainisid kolm kooli, et saavad lisarahastust ka erinevatest projektitoetustest (nt noorsootöö projektitoetus). Vastanutest kõige suurem tantsukool teenib tulu ka oma ruumide ja tehnika rentimisest ning produktsiooniteenustest. Vastanud toovad esile, et omavalitsuse toetused on abiks näiteks ruumide rendi tasumisel, õpetajatele palga maksmisel, koolitustel osalemisel ning inventari soetamisel.

4.2 Toetuste positiivsed mõjud

Küsimusele Tartu linna toetuste mõjude kohta vastasid uuringus osalenud tantsukoolid enamjaolt väga positiivselt. Toodi välja, et stabiilne toetussüsteem on tantsukoolide jaoks väga oluline tugisammas ja kindlustunde tekitaja. Toetus võimaldab ka väiksematel tantsukoolidel majanduslikult ellu jääda ja pikema perspektiiviga plaane teha. Lisaks on linna rahaline toetus võimaldanud raskematel aegadel, näiteks Covid-19 kriisi ajal, katta rahalisi puudujääke ja säilitada koolide toimimise. Üks vastanutest kirjutab: “Linna toetus võimaldab tantsukoolil tagada personalile stabiilse arengu, inimesi koolitada ja motiveerida.”

Positiivseks peetakse ka toetussüsteemi läbipaistvust, andes rohkem vastutust tantsukoolidele näiteks õpetajate kvalifikatsiooni nõude osas, aidates seeläbi kaasa kogu valdkonna professionaalsuse ja kvaliteedi kasvule.

Tantsuhuvihariduse kvaliteeti mõjutab olulisel määral õpetajate pädevus. Kuna tantsuhuvihariduse väljale sisenevate õpetajate pädevuse ja kvalifikatsiooni tase on erinev, mõjutab see ka tantsukoolide õppe kvaliteeti. Siin on oluline roll omavalitsuste toetustel ja nende väljastamise tingimustel. Uuringus osalenud tantsukoolide vastustest tuleb välja, et nad on suunanud oma õpetajaid erinevatele kvalifikatsiooni- või kutse taotlemise koolitustele, kuna üks Tartu linna huvihariduse tegevustoetuse saamise nõuetest on kvalifitseeritud õpetajad. See aitab lisaks omavalitsuse tegevustoetuse mahu suurenemisele kaasa ka tantsukooli õppekvaliteedi tõusule.

4.3 Rahastuse väljakutsed

Valimi peamisi rahalisi väljakutseid uurides selgus, et probleemid on nii koolide sisestes majandustahkudes, mis tulenevad näiteks vähesest õpilaste arvust, kui ka struktuurasetes aspektides, mis tulenevad toetuste jaotusmehhanismidest.

Vastanutest kõige väiksema õpilaste arvuga tantsukool tõi esile, et kooli sissetulek kulub põhiliselt ruumide rendile ning õpetajate palkadeks raha napib. Probleemi õpetajate palgataseme hoidmisega ja sotsiaalsete garantiide tagamisega tõi esile ka teised tantsukoolid.

Väljakutseid tekitab on ka Tartu linna tegevustoetuse tingimus, et toetust saab vaid nende õpilaste arvu pealt, kes on Tartu linna sisse kirjutatud. Ühe vastanud tantsukooli sõnul elab nende õpilastest pea 40% linnast väljas, mistõttu jääb oluline osa potentsiaalsest toetusest saamata.

Lisaks toodi välja sesoonsed majandusraskused, kuna suvekuudel regulaarset õppetööd ei toimu, kuid ruumirent ja kommunaalkulud vajavad siiski tasumist. “Hetkel aitab Tartu linna toetus maksta ära meil 2 kuud suvest ning üks jääb veel endale maksta,” nendib üks vastanutest, tuues samal ajal ka esile, et omavalitsuse toetuseta oleksid neil kõik suvekuud võlgnevuses.

Lisaks töid tantsukoolid esile toetuste taotlemise ja aruandlusega seotud administratiivse koormuse suurenemise. Selleks, et tantsukool saaks olla majanduslikult jätkusuutlik, tuleb oma eelarve süsteem väga põhjalikult läbi mõelda. Näiteks üks vastanud tantsukool on proovinud suunata kogu õppemaksust tulenev tulu põhikuludesse, et linnalt saadud toetust muudel eesmärkidel kasutada.

Seevastu küsimusele “Kas toetused aitavad rahastada ka tegevusi, mis pole otseselt seotud õppetööga?” vastas vaid üks neljast vastanud tantsukoolist positiivselt. Kuna lisaks regulaarsele õppetööle osalevad paljud tantsukoolid iga hooaeg ka erinevatel tantsuvõistlustel, toob see kaasa täiendavaid kulusid osalustasude, transpordi, kostüümide, rekvisiitide ja lavatehnika osas. Kui kool ei saa nende tegevuste toetuseks piisavat rahalist tuge, tuleb kulud kanda peredel. See võib viia olukorrani, kus väiksema sissetulekuga perede lapsed ei saa võistlustel osaleda ning jäävad olulisest esinemiskogemusest ilma.

4.4 Arengusuunad

Tantsukoolide vastustest joonistub välja üldine rahulolu Tartu linna huvihariduse toetussüsteemiga. Samas pakuti välja mitmeid konstruktiivseid parendusettepanekuid, mis võiksid toetuste mõju ja kättesaadavust veelgi suurendada.

Esiteks tuuakse esile vajadus huvihariduse suurprojektide toetuse järele ning võimalust ka huvihariduse õppegruppidel osaleda Tartu linna aktiivõppe- ja kultuuriharidusprogrammides. Näiteks programmid nagu “Õppida saab kõikjal” (Tartu linn, 2024) ja “Kultuuriranits” (Kultuuriministeerium, 2025) on praegu osalemiseks mõeldud vaid üldhariduskoolidele.

Oluliseks peetakse ka huvihariduse õpetajate professionaalse arengu toetamist. Kuna tegevustoetuse saamise üheks eelduseks on kvalifitseeritud õpetajad, on vastanute sõnul oluline toetada ka erialastel koolitustel osalemist ja ka koolituste korraldamist. Kuigi Tartu linn pakub koolitustel osalemiseks arengutoetust, on ühe vastanud tantsukooli sõnul selle toetuse kasutusvõimalus liiga kitsas ning iga tantsukool seda taotleda ei saagi.

Lisaks sooviti luua eraldi toetusmeetmeid hariduslike erivajadustega õpilaste paremaks kaasamiseks ja toetamiseks, kuna nende õpe vajab tihti väiksemaid rühmi, tugiisikuid ja eripedagoogilist pädevust.

Viimane ettepanek puudutas suvekuude toetuse vajadust. Küsimustikule vastanud väiksema õpilaste arvuga tantsukool tõi esile, et varasemalt on linn pakkunud toetust ka suvekuudel, aidates oluliselt kaasa kooli jätkusuutlikkusele ning võimaldades tegevustoetust kasutada õppeaasta sisesteks tegevusteks.

Tartu linna 2024. aasta huvihariduse ja huvitegevuse kavast (lk 9-13) näeme, et osadele nendest probleemidest on juba tähelepanu suunatud. Näiteks tuuakse kavas esile kitsaskohad hariduslike erivajadustega õpilaste toetamisel ja juhendajate järelkasvu tagamisel. Arengusuundi nähakse ka huvihariduse kättesaadavuse puhul – eriti teravalt on kättesaadavusprobleemid vähekindlustatud peredel, kes huvihariduse eest tasu maksta ei suuda. Samuti mainib huvihariduse kava noorte kaasamise väikest osakaalu erinevates otsustusprotsessides.

Seega toimib Tartu linna huvihariduse toetussüsteem üldiselt hästi, kuid vastanud tantsukoolid näevad arengusuundi veelgi paindlikumaks, kaasavamaks ja kvaliteeti toetavamaks süsteemiks.

5. Järeldused

Tantsuhuviharidus kui osa laiemast huvihariduse süsteemist täidab olulist rolli noorte mitmekülgses arengus, pakkudes võimalusi nii füüsiliste kui ka loominguliste oskuste kujundamiseks. Käesoleva uurimistöö eesmärk oli analüüsida, kuidas mõjutavad Tartu linna rahalised toetused piirkonna erahuvialakoolidena tegutsevate tantsukoolide tegevust, jätkusuutlikkust ja arenguperspektiive.

5.1 Toetuste mõju

Uuringus osalenud tantsukoolide vastustest tuleb välja, et Tartu linna toetused on nende tegutsemise jaoks suure tähtsusega, aidates kaasa ruumirendi tasumisega, õpetajate palgaga või inventari soetamisega. Tartu linna toetused võimaldavad tantsukoolidele stabiilsust ja arenguvõimalusi. Samuti on toetuste eelduseks olev õpetajate kvalifikatsiooninõue aidanud kaasa tantsuhuvihariduse valdkonna professionaalse taseme tõusule ja kvaliteedi parandamisele.

Lisaks positiivsele mõjule ilmnes küsitluse vastustest, et toetused ei kata sageli igapäevaõppest väljapoole jäävaid tegevusi, näiteks võistlustel osalemist või kogukonda kaasavaid projekte, mis vähendab (eriti väiksema sissetulekuga perede lastele) võimalusi mitmekesisele ja täisväärtuslikule õpikogemusele. Siin tekib ka vastuolu huvihariduse preemia teemal, mida antakse tantsukoolidele heade tulemuste eest võistlustel. Kuigi preemia võib olla tantsukoolidele lisamotivaator, võib see samaaegselt nihutada fookuse tulemuspõhisele õppimisele, mis võib mõjuda koormavalt nii õpetajatele kui õpilastele.

5.2 Kitsaskohad

Valimi vastustest selgub, et toetussüsteem ei kata kõiki tantsuhuvihariduse vajadusi. Sagedamini mainitud väljakutsed on seotud õpetajate konkurentsivõimelise töötasu tagamisega, sesoonsete kulude katmisega suveperioodil ja toetuse sõltuvusega õpilaste elukohajärgsest registrist.

Lisaks eelnevale ilmnes küsimustiku vastustest, et toetuste saamisega kaasnevad kvaliteedinõuded ja aruandluskohustused võivad osutada väiksematele tantsukoolidele koormavaks. Selle põhjal võib järeldada, et paremas olukorras on struktuurilt tugevamad ja ressursirikkamad koolid, kellel on suurem õpilaste arv ning sellest tulenevalt stabiilsem majanduslik baas. Samas riskivad väiksemad tantsukoolid toetusmehhanismide haldamisel

hätta jäämisega. Samuti on majanduslik eelis tantsukoolidel, kellel on oma ruumid ja seega väiksemad püsikulud ning lisaks võimalus teenida lisatulu ruumide välja rentimisest.

Selline olukord loob ebavõrdsed lähtekohad väiksemate ja suuremate koolide vahel ning viitab vajadusele toetussüsteemi paindlikumaks ja võimekuspõhisemaks kujundamiseks, et tagada võrdsed võimalused kvaliteetse huvihariduse pakkumiseks. Väiksemate tantsukoolide olemasolu pakub noortele mitmekesisemat huvihariduskoolide valikut ning rikastab kohalikku tantsumaastikku, kuna iga tantsukool tegeleb tantsuharidusega omamoodi. Samuti on tantsukoolide hulk tähtis, kuna teooria peatükis esile toodud statistikast näeme, et huvihariduses osalevat noorte arv on kasvutrendis.

5.3 Ettepanekud toetussüsteemi parandamiseks

Uuringus osalenud tantsukoolid tõid vastustes esile ka mitmeid arengusuundi, mis aitaksid toetussüsteemi kaasavamaks ja paindlikumaks muuta. Eriti toodi esile vajadust toetada tantsukoole õpetajate koolitamisel, hariduslike erivajadustega laste kaasamisel, suvekuudel toimetulemisel ja huvihariduse ligipääsu üldhariduskoolidele mõeldud kultuuri- ja õppeprogrammidele. Esile kerkis ka süsteemi paindlikumaks muutmine just väiksemate tantsukoolide toetamiseks, et tagada ka nende jätkusuutlikkus.

Seega on omavalitsuste toetustel tantsuhuvihariduses strateegiline roll, kuna need mõjutavad nii koolide majanduslikku jätkusuutlikkust kui ka tantsuhariduse kättesaadavust ja kvaliteeti. Kokkuvõtlikult näitab töö, et kuigi Tartu linna toetussüsteem on tantsukoolide hinnangul tugev ja toimiv, on rahastuse jätkusuutlikkuse ja huvihariduse kvaliteedi tagamiseks vajalik toetuste süsteemi edasine arendamine ja kohandamine muutuvate olude ning tantsuhuvihariduse vajadustega. Toetuste strateegiline arendamine aitaks tugevdada mitte ainult tantsuhuviharidust, vaid kogu huviharidust tervikuna.

Kokkuvõte

Käesolevas lõputöös uuriti Tartu linnas tantsuga tegelevate erahuvialakoolide majanduslikku toimimist ning analüüsiti Tartu linna toetussüsteemi mõju nende tegevusele ja arengule. Eesmärgiks oli mõista, millised on toetuste praktilised mõjud ja kitsaskohad tantsukoolide igapäevases toimimises.

Töö esimeses pooles seletati lahti huvihariduse rahastamise viisid nii riiklikul tasandil kui ka spetsiifilisemalt Tartu linna kontekstis. Uuringu läbiviimiseks koostati küsimustik, millele vastasid neli erineva suurusega Tartu tantsukooli juhti. Saadud tulemusi analüüsiti töö teises pooles kvalitatiivse meetodi abil.

Analüüsi tulemustest selgus, et Tartu linna rahalised toetused (tegevustoetus, arengutoetus ja huvihariduse preemia) on tantsukoolide jaoks oluline majanduslik tugi, mis annab stabiilse kindlustunde. Toetused on aidanud kaasa näiteks ruumirendi maksmisel ja õppevahendite soetamisel. Positiivse mõjuna toodi esile ka toetuste rolli õpetajate professionaalse taseme tõusule ning seeläbi ka valdkonna kvaliteetsemaks muutumist.

Põhiliste majanduslike ja toetustega seotud väljakutsetena toodi eriti just väiksemate tantsukoolide puhul välja administratiivset koormust seoses toetuste taotlemise ja aruandlusega ning kulude tasumist suvekuudel. Lisaks ka keerukus tagada õpetajatele konkurentsivõimelist ja püsivat töötasu, mis mõjutab kogu valdkonna jätkusuutlikkust.

Töö tulemusena selgus, et Tartu linna tantsukoolid soovivad näha lihtsamat toetuste taotlemiskorda ning suuremat paindlikkust väiksemate tantsukoolide toetamisel. Samuti nähakse arenguruumi õpetajate koolituste toetamisel ja hariduslike erivajadustega õpilaste kaasamisel. Töö järeldustes kerkis esile ka probleem huvihariduse preemiaga, mis suunab tantsukoole tulemuspõhisele õppele.

Edasised uurimissuunad võiksid keskenduda näiteks täiskasvanute tantsuhariduse ja tantsuliste treeningute toetamisvõimalustele, mis ei tegutse õppekava alusel ning seetõttu jäävad huvihariduse toetussüsteemist välja. Samuti pakuks paremat arusaama arenguvõimalustest võrdlev analüüs teiste omavalitsuste toetussüsteemidega, aidates laialdasemalt mõista juba toimivaid meetmeid kui ka kitsaskohti.

Kuigi käesolev lõputöö keskendus üksnes Tartu linna huviharidusele, aitab analüüs tantsukoolide rahastamisest ning omavalitsuslike toetuste mõjust ka laiemalt mõista, millised toetussüsteemi osad toimivad tõhusalt ja millised vajavad täiendavat tähelepanu. Töö tulemused ja järeldused saavad pakkuda informatsiooni ka teistele omavalitsustele, kes soovivad hinnata ja arendada oma huvihariduse rahastamismudeleid, arvestades paremini ka

tantsuhuvihariduse eripärasid. Käesolevast uuringust selguvad kitsaskohad ja võimalused aitavad ka tantskoolidel paremini mõista, kuidas oma kooli tegevust ja eelarvet strateegilisemalt planeerida ning millised lähenemisviise oma kooli arendamiseks rakendada.

Käesoleva töö tulemused omandavad täiendava aktuaalsuse, kuna Tartu linn on hetkel koostamas uut kultuuristrateegiat. Töö järeldused ja vastanute soovitusel saavad pakkuda sisulist panust kultuuristrateegia huviharidust puudutavatesse aruteludesse, võimaldades toetuspõhimõtteid viia senisest paremini vastavusse valdkonna tegelike vajadustega, et huviharidus, sealhulgas ka tantsuhuviharidus, püsiks kvaliteetsed, kättesaadavad ja jätkusuutlikud.

Kasutatud kirjandus

- Eesti Tantsuhuvihariduse Liit. (2021). *Tantsuhuvihariduse põhimõtted*.
<https://tantsuharidus.ee/valdkonnast/>
- Haridus- ja Noorteamet. (2023). *Noorte huvi heaks*.
<https://noortehuviheaks.harno.ee/?year=2023>
- Huvihariduse toetused. (2022). RT IV, 28.04.2022, 7.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/428042022007?leiaKehtiv>
- Haridussilm. (2025). *Huviharidus ja huvikoolid*.
<https://haridussilm.ee/ee/huviharidus/huviharidus/huvikoolid>
- Huviharidusstandard. (2007). RTL 2007, 27, 474.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/12809661>
- Kultuuriministeerium. (2025). *Kultuuriranits*.
<https://www.kul.ee/asutus-uudised-ja-rahastamine/rahastamine/kultuuriranits>
- Noorsootöö seadus. (2010). RT I 2010, 44, 262.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/116062020010?leiaKehtiv>
- Statistikaamet. (2024). *Huviharidus*.
<https://stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/haridus/huviharidus>
- Statistikaamet. (2024). *HTH02: Huvihariduses osalemine maakonna, soo, vanuse ja tegevusvaldkonna järgi*.
https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu_haridus_huviharidus/HTH02/table/tableViewLayout2
- Tartu linn. (2024). *Huvihariduse toetused*.
<https://tartu.ee/et/huvitegevus#Huvihariduse-toetused>
- Tartu linn. (2024). *Huvihariduse arengutoetus – Lisa TLVK2024041600323*.
https://tartu.ee/sites/default/files/uploads/Kultuur%20ja%20vaba%20aeg/toetused/HHareng_Lisa%20TLVK2024041600323.pdf
- Tartu linn. (2024). *Huvihariduse preemia – Lisa TLVK2024012300061*.
https://tartu.ee/sites/default/files/uploads/Kultuur%20ja%20vaba%20aeg/toetused/HH_preemia_Lisa%20TLVK2024012300061.pdf
- Tartu Linnavalitsus. (2024). *Huvihariduse ja huvitegevuse tegevustoetus 2024 – Lisa TLVK2024012300062*.
https://tartu.ee/sites/default/files/uploads/Kultuur%20ja%20vaba%20aeg/toetused/HH_teg_TLVK2024012300062.pdf

Tartu linn. (2024). *Õppida saab kõikjal*. <https://tartu.ee/et/oppida-saab-koikjal>

Tartu Linnavalitsus. (2024). *Huvihariduse ja huvitegevuse kava – Lisa 3 TLVK2024011600033*.

<https://www.tartu.ee/sites/default/files/uploads/Kultuur%20ja%20vaba%20aeg/Noorsootöö/h%20kava%20Lisa%203%20TLVK2024011600033.pdf>

Urman, H & Tubelt, E & Remmik, M. (2023). *Kohaliku tasandi noortevaldkonna rahastusotsused*. Haridus- ja Noorteamet.

<https://harno.ee/sites/default/files/documents/2023-02/Kohaliku%20tasandi%20noortevaldkonna%20rahastusotsused.pdf>

Lisa 1. Küsimustik

1. Palun tutvustage lühidalt oma tantsukooli (tantsukooli nimi, asutamisaasta, õpilaste arv, õpetajate arv, vanusegrupid jms).
2. Millised on teie kooli peamised rahastusallikad?
3. Kui suur osa teie kooli eelarvest tuleb Tartu linna toetustest?
4. Milliseid Tartu linna toetusi on teie kool saanud viimase 3 aasta jooksul?
5. Milleks kasutate Tartu linna toetusi peamiselt?
6. Kas toetused aitavad rahastada ka tegevusi, mis pole otseselt seotud õppetööga? (nt konkursid, laagrid jne)
7. Millised on peamised rahastuse väljakutsed teie kooli jaoks?
8. Kuidas on linnalt saadud toetus mõjutanud teie kooli tegevust ja arengut?
9. Kas olete märganud, et viimaste aastate jooksul on omavalitsuselt saadud toetused vähenenud?
10. Kui jah, siis kuidas on see muutus teie kooli tegevust mõjutanud?
11. Millised muudatused Tartu linna toetussüsteemis oleks teie arvates vajalikud või kasulikud?
12. Kas soovite midagi lisada, mida see küsimustik ei kajastanud?

Lisa 2. Portfolio

Portfolio link: <https://riaranniku.wixsite.com/portfolio>

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Ria Ranniku,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

“Tartu linna huvihariduse toetussüsteemi mõju tantsukoolide tegevusele ja jätkusuutlikusele”,

mille juhendaja on Anu Sööt,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Ria Ranniku

13.05.2025